

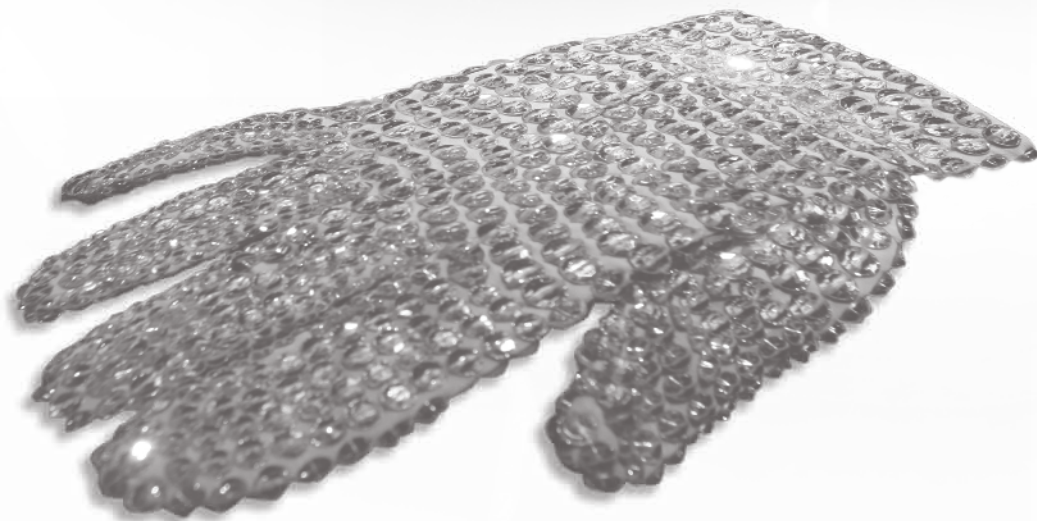
MINNESTIDNING ATT SPARA!

68
SIDOR

AFTONBLADET

Pris: 29 kronor. Säljs endast ihop med Aftonbladet 10 och 11 juli 2009.

BLÅ

MICHAEL JACKSON

*In My Anguish
And My Pain
Through My Joy
And My Sorrow
In The Promise
Of Another Tomorrow
I'll Never Let You Part
For You're Always
In My Heart.*

- WILL YOU BE THERE

Michael Jackson
Rest in peace 1958-2009

Han är borta. Han finns inte mer.

LOS ANGELES. **Det är ett slitet gathörn. Men i några dygn var korsningen mellan 11 street och Figueroa i centrala Los Angeles världens mest mediabevakade plats.**

Och Staples Center en sorts helgedom.

Jag stod där själv dagen innan minnesceremonin. Närmare än så kom jag inte.

Jag kunde bara titta på Staples Center, som i vanliga fall är hemmaarena för basketlaget Los Angeles Lakers och hockeylaget Los Angeles Kings.

Därinne repeterade Michael Jackson inför sina planerade comebackkonserter i London. Därinne iscensatte Jacksons familj legendens allra sista show och farväl. Och därinne försvann människan Michael Joseph Jackson för alltid.

Atmosfären runt arenan var märklig och lågmäld. Trots att trafiken inte var omdirigerad ännu kändes det som att stå i en kyrka. Den enorma mängden poliser och journalister pratade och skrattade och skyndade fram utan att höja rösten eller skramla med kameror och handfängsel. Och fansen knäböjde likt pilgrimer när de skrev sina hälsningar och namn på de stora vita minnesplanken utanför arenans ingång.

Det hovrade också en oro och nervositet i luften. Myndigheterna fruktade att området skulle invaderas av hundratusentals fans som in i det sista ville vara nära sin idol. En rädsla som var obefogad. De flesta lyssnade på polisens uppmaningar och stannade hemma och tittade på tv i stället.

Men mest kändes det sorgligt, på så många olika sätt. Alla reservationslösa hyllningar, alla vägspärrar och den massiva Berlin-muren av journalister skymde sikten. Det ökade avståndet till artisten och personen Michael Jackson.

Men avstånd var kanske Jacksons viktigaste tillgång. Hela hans varumärke byggde på att vara överklig. En superhjälte med den blygsamma ambitionen att förena hela världen i en gemensam kram.

Han kommer aldrig att dö

På det sättet var Jackson den perfekta popstjärnan. Han var så onåbar och annorlunda och mystisk och operonlig och isolerad från verkligheten att vem som helst kunde skapa en egen bild av honom. Och i förlängningen kunde också vem som helst identifiera sig med – eller spegla sig i – hans musik. Kön, klass, hudfärg och nationalitet saknade därför betydelse.

Och artisten Michael Jackson. Entertainern. Sångaren. Låtskrivaren. Dansaren. Han kommer aldrig att dö. Det går inte att begrava en myt. För vissa kommer han alltid att vara en religion och helig förebild. Det kommer resas statyer och monument till hans ära och minne. Neverland kanske till och med rustas upp och blir 2000-talets svar på Elvis Presleys Graceland.

Men människan och privatpersonen Michael Jackson...

Han är borta. Han finns inte mer. Och han lämnar efter sig frågor som aldrig kommer att få några tillfredsställande och säkra svar.

Michael Jackson skulle aldrig ha blivit världens störste popstjärna om han enbart hade varit en framgångsrik låtskrivare och gudabenådad artist.

Han var också vår tids största gåta.

Markus Larsson

markus.larsson@aftonbladet.se

Tisdag 7 juli 2009
Staples Center, Los Angeles, USA.

Foto: MAGNUS WENNMAN

Staples Center, Los Angeles, USA
7 JULI 2009
■ Artisten Usher tar farväl av Michael Jackson.
Foto: AP

Staples Center, Los Angeles, USA
7 JULI 2009
■ Michaels dotter Paris, 11,
tröstas av klanen Jackson under
minneshögtiden. Foto: REUTERS

Staples Center, Los Angeles, USA
7 JULI 2009
■ Jacksons barn på minnes-
högtiden: Paris, 11, Prince
Michael, 12, och Prince
Michael II, 7. Foto: AFP, AP, REUTERS

Tisdag 7 juli 2009

Himlen över Staples Center. Los Angeles. USA

4 HD
NBCLA.COM

12.21

TORSDAG 25 JUNI 2009

■ Michael Jackson drabbades av hjärtstillestånd vid lunchtid torsdagen den 25 juni.

SOS fick larmsamtalet från Jacksons hem i Holmby Hills i Los Angeles klockan 12.21 lokal tid (21.21 svensk tid).

Megastjärnan fördes i ambulans under hjärt-lungräddning till UCLA Medical Center i Los Angeles.

När Jackson kom fram till sjukhuset låg han i djup koma.

Ett team med rutinerade läkare, inklusive akutläkare och kardiologer, försökte återuppliva honom i över en timme – men de lyckades inte.

Michael Joseph Jackson dödförklarades 14.26 lokal tid.

Han blev 50 år gammal.

Foto: REUTERS, ALL OVER PRESS

Världen stannade.

*Det var Michael Jacksons sista och mest
härresande extranummer: en hjärtattack.*

Nu fortsätter världen.

*Det vi vill minnas är den sjungande barn-
stjärnan som blev världens störste artist.*

*Men vi minns inte alltid det vi vill minnas.
Den svarte mannen som blev vit. Pojken som
alltmer kom att likna en flicka.*

*Popstjärnan som vi först valde att
älska och sedan valde att hata.*

*Hur mycket vi än förenklar The King of Pop
blir han aldrig enklare än så här svår.*

*Vi kommer aldrig att förstå Michael Jackson,
skriver Ronnie Sandahl.*

Men vad vore vi om vi inte försökte.

Ronnie Sandahl

ronnie.sandahl@aftonbladet.se

Mannen i spegeln var inget barn längre. Han stod i mitten av vardagsrummet i huset som döpts efter ett sagoland. Allt Michael Jackson bar var en brun morgonrock. Snart skulle den falla.

Det var fyra dagar kvar till jul. Här brukade popstjärnan arrangera stora julfester för sina fans. Då fick barnen åka karusell och klappa de båda elefanterna Lindsay och Bubba.

Michael Jackson var trettiofem år gammal. Två år tidigare hade han släppt succé-skivan "Dangerous". Han var på toppen av sin karriär.

Världens mest kända människa. Världens mest hyllade artist. Nu ingenting.

Tidigare samma år hade Michael Jackson gett en legendarisk show under halvtidsvilan på Super Bowl.

Nu bestod publiken av tio personer. Fyra av dem främlingar: läkare och advokater som skulle undersöka hans penis. Ett halvår hade passerat sedan föräldrarna till

den trettonårige pojken Jordy Chandler anklagat honom för sexuella övergrepp. I samtal med polisen hade pojken gett noggranna beskrivningar av Jacksons penis.

En av främlingarna i rummet var distriktsåklagaren Tom Sneddon. Med tiden skulle han bli Jacksons störste fiende.

Eller om man så vill: Peter Pan hade mött sin Kapten Krok.

Alla berättelser har en vändpunkt. Även berättelsen om Michael Jackson. Detta är vändpunkten.

Han skulle minnas den som sitt livs mest förödmjukande stund.

Scenen så absurd att den nästan är omöjlig att återge. Först hade han vägrat ta av sig morgonrocken. Sedan hade han gråtit stilla, nästan ljudlöst.

– Herregud, mumlade han.

Men inga böner hjälpte. När Tom Sneddon gått med på att lämna rummet lossade Jackson repen. Främlingarnas blickar mot hans penis. Han grät fortfarande.

Det finns få eller inga uppgifter om vad han tänkte då, när han släppte morgonrocken till marken och visade sin vita ärriga kropp.

Men jag undrar om han inte tänkte: Let's go!

Detta var ett uttryck som följt honom genom livet. Orden som livvakterna brukade säga ögonblicket innan de tillsammans höjde armarna och sprang in i en folkmassa. Orden som den tyranniske pappan hade brukat ropa in i logen när de fem bröderna skulle ut på scenen.

Orden som Michael alltid viskade till sig själv när han skulle göra något han egentligen inte vågade.

– Let's go!

Tretton år var pojken som nu kunde förstöra hans liv.

Michael Jackson hade inga problem att minnas hur han själv var som trettonåring. Ännu inte i målbrottet, men redan en veteran.

Tretton år gammal hade Michael just fått sin första amerikanska listetta som soloartist med låten "Ben".

Tre år tidigare hade han tillsammans med de fyra bröderna i The Jackson Five sett bandets fyra första singlar landa längst upp på USA-listan. Ett svårslaget rekord.

På omslaget till det åttioförsta numret av musiktidningen Rolling Stone finns en bild av Michaels ansikte och rubriken:

Vad gör den här elvaåringen upppe efter läggdags?

Omslagsbilden är hjärtskärande. De stora vackra ögonen. Uppnåsan. Afrokrullet. Pojken på bilden har sex guldplattor men ändå samma blick som man kan se på fotografier av svenska barn från det tidiga nittonhundratalet. Vattenkammade och finklädda, inknuffade framför fotografen, livrädda eftersom de enda personer de sett avbildade på fotografier är äldre släktingar, döda sedan länge.

Och så själva fotoögonblicket, när blixten gått av, när de är alldeles övertygade om att slutet är nära, att döden just trätt in i rummet.

Som vuxen hade Michael Jackson inrett ett helt rum med fotografier från sitt liv. Bandbilder med bröderna i The Jackson Five. Möten med kändisar och presidenter.

Som om han ville visa sig själv: detta var ingen bra uppväxt, men den var min. Jag har ingen annan uppväxt.

En besvärjelse?

I självbiografien "Moonwalk" beskrev Michael Jackson hur det låg en lekplats bredvid musikstudion dit han aldrig fick gå. Men han brukade sitta i fönst-

ret och se på när de andra barnen lekte.

Det är en perfekt bild. Knivskarp som ett fotografi. Den bär till och med fotografiets särpräglade utrymme för osanning.

Vad vet vi egentligen? Uppväxten hade varit sträng. Modern, butiksbiträde och hängivet Jehovas Vittne, undervisade barnen om att undergången var nära.

Jesus på väg.

Pappa Joe hade en gång varit en lovande musiker. Nu drillade han istället sina söner med järnhand. Under repetitionerna kunde han plötsligt rikta en gevärs pipa mot sönerna. Eller så satt han bara där med en livrem i handen.

Om någon skulle spela fel.

Alltid samma leende på de uppställda grupp fotografierna från tiden med The Jackson Five.

En glipa mellan läpparna: en tredjedel av framtänderna syns. De sorgsna ögonen som vägrar komma överens med den framvingat leende munnen.

Som om han imiterade en människa.

Men Jesus återkomst dröjde. Pojken i spegeln började bli man. Puberteten plågade Michael. Bakom honom stod pappan och hånade sonen för finnarna i ansiktet och den stora näsan. Michael tyckte att spegelbilden var överviktig. Han inledde en hård hälsodiet.

Några år tidigare hade lille Michael inte kunnat sluta suga på tummen. Då hade pappa Joe tvingat sin son att stoppa tummen i cayennepeppar.

– Vill du suga, så varsågod.

Ännu visste ingen att denna trallvänliga familjeorkester hade skapats i skräck. Det kunde ingen ana.

De sjöng ju så bra.

Med två år kvar till åttiotalet erbjöds Michael sin första filmroll: fågelskrämman i filmmusikalen "The Wiz".

Han älskade skådespeleriet. Han skulle senare beskriva det som att glömma sig själv. Samma känsla som när han stod på scen. Flykten in i fantasin. Att bli en annan.

Filmarbetarna bevittnade en egendomlig form av method acting: den unge Jackson blev så fäst vid sin karaktär att han mot slutet av dagarna helt sonika vägrade ta av sig scenkläderna. Desperat ville han

stanna kvar inne i sin fantasi.

I en scen skulle Jacksons karaktär tala om Sokrates. Problemet var bara att Jackson uttalade namnet fel.

Han sa: So-krates.

Men ingen vågade rätta honom.

Efter tre felsägningar tog Quincy Jones, ansvarig för filmmusiken, den berömda fågelskrämman åt sidan och berättade hur namnet skulle uttalas. Michael tittade upp mot honom.

– Jaså?

Efteråt skulle Quincy Jones minnas att blicken hade get honom gåshud. Det fanns en barnlig förundran i ögonen som han aldrig tidigare sett.

– Jag vill producera din nästa skiva, sa Jones.

Att fly in i fantasin. Att bli en annan.

Första gången Michael Jackson såg Steven Spielbergs "E.T." kände han sig slagen i spillror.

Andra gången grät han.

Han beskrev det som att han stod gömd bakom ett träd och såg berättelsen om utomjordingen som blir kvarglömd på jorden och hamnar hos en vanlig amerikansk familj.

Som om han var där.

Så mycket identifierade han sig med den kvarglömda utomjordingen att han under inspelningen av en sång till filmen brast ut i gråt varje gång han kom till partiet där E.T. snart skulle dö.

Steven Spielberg och Quincy Jones stod i studiomörkret och bestämde sig för att låta rösten brista.

Det fanns inga andra alternativ. Han kunde inte sluta gråta.

Under inspelningen av deras första album hade Michael varit så blyg att han suttit bakom en soffa och sjungit. Studio hade varit nedsläckt och Quincy Jones hade suttit med händerna för ögonen.

Det hände att Michael skämades när han skrivit en låt. Melodin hade ju bara funnits där i hans huvud. Han hade inte gjort något. Det kändes ovärdigt.

Tre månader tog inspelningen av deras första skiva. Den döptes till "Off the wall".

I spegeln nu. Allt oftare såg han faderns drag i sitt ansikte. Det äcklade honom.

Mindre förändringar först. Han hade

slutat äta kött. Ansiktet smalnade av. Sedan –

Efter Grammysgalan 1980 var Michael Jackson otröstlig. Han hade under de senaste månaderna utvecklats till USA:s största mörkhyade artist. Albumet "Off the wall" hade sålt i sex miljoner exemplar. Världen hade inte sett ett större genombrott sedan Elvis Presley.

Ändå grät han.

Han hade just vunnit en Grammy som årets bästa R&B-artist.

Ändå förkrossad.

Det finns två aspekter här. En politisk och en personlig.

Michael var besviken över att han inte hade fått något annat pris än det som traditionellt brukade delas ut till afroamerikanska musiker. Men ingen svart artist hade ännu nått ut till den breda vita massan.

När Elvis slog igenom en generation tidigare med sånger som lät allt annat än vita hade radiostationerna noggrant påpekat att artisten tagit sin examen vid en vit skola.

Strax efter att musikkanalen MTV hade startats i början av åttiotalet förde tevecheferna diskussioner kring Michael Jacksons musikvideo till "Thriller": ska vi spela svart musik?

Många år senare skulle Michael sjunga att det inte borde spela någon roll om man är svart eller vit.

Ännu spelade det roll.

Och Michael avskydde att hudfärgen stod i vägen för hans önskan om att bli en legendarisk världsstjärna – precis som hans väninna Elizabeth Taylor och brevkompisen Katherine Hepburn. Det var den personliga aspekten. Han ville bli störst. Och för att bli störst krävdes att han även nådde den vita publiken.

Målmedvetenheten lika hård som röstens mjuk.

En paradox framträder. Tjugofem år gammal hade Michael Jackson tjuugo år bakom sig i nöjesbranschen. Han förhandlade sina avtal själv, skrev ett rekordstort reklamkontrakt i hundramiljonersklassen med läskföretaget Pepsi. Arbetskapaciteten enorm. Målsättningen skyhögt.

Ändå var han som ett litet barn.

Motsatsförhållandet skulle även senare komplicera bilden av Michael Jackson.

Han var affärsmannen som investera-

de i låträttigheter – bland annat köpte han Beatles låtkatalog för 40 miljoner dollar.

Han var mediestrategen som styrde bilden av sig själv med järnhand – under en period ägde han i stort sett alla fotografier som tagits av honom.

Men samtidigt blyg och okoncentrerad som ett litet barn. När han skrattade gömde han munnen bakom smala fingrar. Helst ville han dansa eller titta på tecknade filmer. Umgänget bestod av husdjur, skyltdockor och kända medelålders kvinnor med svallande modersinstinkter.

När Paul McCartney kom till studion för att sjunga duett med Jackson på "The girl is mine" slutade det med att de tillsammans tittade på "Dumbo".

Även producenten Quincy Jones noterade paradoxen. Under arbetet med uppföljaren "Thriller" såg han motsatsförhållandet på nära håll. Ibland kunde han stanna upp i studion. Då tittade han på Michael och tänkte:

Han är både den yngste och den äldste jag känner.

Om man ska välja ett enda magiskt ögonblick.

Det var en tidig kväll, den 25 mars 1983. Michael Jackson var tjugofem år gammal. Han hade precis släppt albumet "Thriller". Tids nog skulle det bli världens mest sålda skiva genom tiderna.

Skivbolaget Motown firade sitt 25-årsjubileum med en stor direktsänd galafest. 47 miljoner amerikaner tittade.

Magi. Det var ett av Michaels favoritord. Han använde det ofta för att beskriva sina favoriter. James Brown. Peter Pan. Utomjordingen E.T. Serietidningar med Bugs Bunny.

Och magi var det enda ord som återstod när Jacksons fem minuter på scenen var över.

Han ägde varje centimeter av rummet. Talangen och briljansen obestridbar.

Tre minuter och fyrtiofyra sekunder in i "Billie Jean" upphävde han tyngdlagen. Publiken hann knappt förstå vad som hände när Jackson flöt fram över golvet. Baklänges.

I morgondagens tidningar skulle dansen få ett namn: moonwalk.

Han var helt ensam på scenen. Ensam på toppen. Ingen kunde nå honom nu.

De sista femton sekunderna av framförandet hördes överhuvudtaget inte.

Publikens stående ovationer överröstade.

Man kanske borde tala om lycka. Michael Jackson hade fått allt han önskat sig. "Thriller" hade gjort honom till världens störste artist.

Men han var ensam. Alltid ensam.

Han lämnade sällan sitt stora hus i San Fernando Valley. Sovrummet hade han tapetserat med bilder av Peter Pan.

I huset bodde även en av hans närmaste vänner. Det var en 2,5 meter lång boaorm som hette Muscles. Michael hade kommit fram till att ormar var missförstådda.

Utanför entrén in till huset hade någon ristat in "Hi Michael" med flickiga bokstäver i en vägskylt.

Det var inget som bekymrade honom. Han var van vid att kvinnliga fans gömde sig i buskarna utanför huset.

Samma sak när han reste. Då stannade han helst på hotellrummet. Genom väggarna kunde han höra hur flickorna skrek och käbble med vakterna om att få komma in till honom. Han hörde deras protester när livvakterna skickade ned dem med hissen igen.

Och när Michael tröttnade på att skriva låtar i sitt hotellrum brukade han prata med sig själv.

Det hände att tidningar frågade varför Michael saknade flickvän. Då svarade han:

–Vem ska jag kunna lita på?

Han hade fått hundratusentals kärleksbrev, men han hade aldrig haft en flickvän.

Alla stirrade. Men ingen såg honom.

Alla skrek. Men ingen pratade med honom.

Ännu trivdes han bäst med husdjur och skyltdockor. De stirrade inte. Skrek inte efter honom.

Vännen och extramamman Diana Ross hade börjat oroas för Michael.

Hon visste hur isolerande kändskapet kunde vara. Självt hade hon valt att trotsa sin situation. När hennes tre döttrar behövde nya gymnastikskor tog hon helt enkelt flickorna i handen och gick ned till en sportaffär.

Att det sedan stod tvåhundra personer på trottoaren och stirrade in i butiken var en annan sak.

Det var bara besök på nöjesfält som kunde få Michael att frivilligt lämna sitt hus. Då stannade han vid ett av stånden strax innanför entrén och köpte en Groucho-mask med tillhörande fejkglasögon och lösnäsa. Stunder av lycka.

Annars stannade han mest inomhus tillsammans med sina skyltdockor.

Han hade till och med gett dem namn.

Det var som att han kände dem.

Skyldockorna.

En förändring här. För första gången debatterades Michaels hy. Den hade blivit ljusare.

Rykten började spridas. Först långt senare skulle det visa sig Jacksons eget team spridit dem. Som pr-trick.

Ett rykte sa att Michael Jackson sov i syrgastält för att hålla sig evigt ung. Ett annat att han försökt köpa Elefantmannens skelett från ett sjukhus i London.

Först lät det sjukt. Sedan mer rimligt.

Elefantmannen hette egentligen Joseph Merrick och hade levt i Storbritannien under senare delen av artonhundratalet. Som barn hade han kastats ut från sitt hem av styvmamman. På Leicesters gator hade barnen skrikat efter honom. Vuxna hade stirrat.

Josephs huvud var enormt och missformat. Som en stor degig klump av kött med två ögon. Ryggraden missbildad och högerhanden stor som en boxhandske.

Tjuogoett år gammal tog han anställning vid en cirkus. Publiken fick betala för att titta på honom.

Senare blev Joseph Merrick något av en kändis i Storbritannien. Det var när sociteten hade börjat intressera sig för den unge mannen med det motbjudande utseendet; Alexandra av Danmark och prinsessan av Wales, liksom delar av överklassen. De var snälla mot honom. De tyckte mycket om att titta på honom.

Men själv drömde Joseph Merrick om att få komma till ett sjukhus för blinda. Där skulle han kunna träffa en kvinna som inte äcklades av hans utseende.

Som kunde se honom.

Michael Jackson brukade skriva lappar till sig själv. Överallt i huset små handskrivna lappar. I trädgården hade han skrivit på väggar och stolpar. Små söta aforismer om vikten av att sikta mot stjärnorna, att följa sina drömmar.

Men några månader innan den tredje skivan, "Bad", kom ut i handeln hade han satt upp en liten handskrivna lapp på sin badrumspegel med målsättningen:

"100 millions".

Barnet Michael Jackson hade varit så enkelt att älska. Den unge mannen Michael Jackson hade heller inte varit särskilt svår att tycka om.

Men det blev allt svårare.

När Michael for iväg på sin första solturné – den dittills största i världshis-

torien – delade han hotellsvit med en ny bästis. Denne hette Bubbles och var tre år gammal. Det var en apa.

Under inspelningen av "Bad" hade Bubbles varit en återkommande gäst i studion. Precis som Michaels nya pytonorm Crusher.

Även intresset för unga pojkar hade börjat uppmärksammas. Under nattliga shoppingrundor i Los Angeles kom Michael och hans tioåriga vänner åkandes i limousin till specialöppna serietidningsaffärer eller leksaksbutiker. Barnen fick köpa vad de ville. Michael betalade.

Många undrade fortfarande vad Michael gjorde efter läggdags.

Första meningen i JM Barries roman om Peter Pan:

Alla barn, utom ett, växer upp.

Långt senare, i Martin Bashirs underbyxsniffande dokumentär från 2003, sa Jackson:

–Jag är Peter Pan.

–Nej, du är Michael Jackson, svarade Bashir.

–Jag känner mig som Peter Pan.

När han i slutet av nittiotalet köpte en elva kvadratkilometer stor ranch i Kalifornien valde han därför att kalla den Neverland. Efter Peter Pans fantasiland.

På sin ranch byggde Michael ett privat nöjesfält med pariserhjul, radiostyrda bilar och bergochdalbana. Ett zoo med elefanter, giraffer och zebbor. Ur högtalarna i träden spelades sånger ur "Snövit och de sju dvärgarna".

Hit bjöd han in vänner och bekanta. En av dem var Macaulay Culkin. De hade blivit nära vänner.

Tillsammans for de 1991 på en veckolång semester till Bermuda. Från semestern finns en videofilm när de båda vännerna står tillsammans på en hotellbalkong och kastar färgglada vattenballonger mot fansen.

Michael nickar frissande mot Culkin, dokumenterat busfrån filmen "Ensam hemma", och urskuldar sig:

–Det var hans idé!

Inget tvivel om vem som bestämmer mellan de två vännerna. När Culkin börjar leka med tändstickor blir Jackson rädd. Culkin fortsätter ändå.

–Mac ... vi borde inte använda eld, Mac ...

Det är som om två tioåringar leker med varandra. Men det var det inte.

Macaulay Culkin var elva. Michael var trettiotre.

Det var nu han hade blivit The King of Pop. Först hade vännen Elizabeth Taylor kallat honom det. Sedan hade han själv börjat använda titeln.

En vecka före den exklusiva premiären av videon till "Black or white" hade man på MTV

skickat ut ett memo till de anställda på kanalen: åtminstone två gånger i veckan skulle Michael Jackson kallas The King of Pop.

Det var överenskommelsen.

I den framgångsrika sången från 1991 sjöng Jackson att det inte borde spela någon roll om man är svart eller vit.

Samtidigt blev han allt blekare. Jackson hävdade att han drabbats av en ovanlig hudsjukdom. Andra påstod att han medvetet blekt sitt skinn.

Somliga betraktade hans utseende som ett svek mot sitt ursprung. De afroamerikanska dragen nästan helt borta. Håret rakt och långt. Näsan smal. Huden ljus. Läpparna tunna.

Barnstjärnan som världen lärt sig att älska fanns inte längre. Han hade opererats bort. Han hade blivit vuxen.

Kanske var det här vi började hata Michael Jackson. När han valde vem han ville vara.

En svart pojke som blev en vit man. En man som alltmer liknade en kvinna.

Att fly in i fantasin. Att bli en annan.

Som när den mobbade pojken inser att det är lönlöst att försöka passa in och nästa dag går till skolan med svartfärgat hår, blottarrock och rött läppstift: han kan ju

ändå inte få mer än stryk.

Som när Elefantmannen lade sitt huvud i sängen och försökte sova som en vanlig människa.

Ett slags erövring av en identitet.

En revolt.

Men han bad också om nåd.

I texthäftet till albumet "Dangerous" från 1991 finns en egendomlig teckning. Ett självporträtt som föreställer en liten pojke, ansiktet identiskt med Michaels som barn. Han är uppkrupen i ett hörn. Ögonen sorgsna. Händerna korsade över bröstet och mikrofonen i vänster hand.

Under teckningen står:

"Innan du dömer mig, ansträng dig hårt för att älska mig, se genom ditt hjärta och fråga sen, har du sett min barndom? M.J."

Egendomlig därför att den är så tydlig.

Om han nu var så medveten om sin barnoms brister borde han rimligtvis även ha förstått varför hans vuxenliv ifrågasattes.

Michael Jackson var av allt att döma en intelligent man. När han dog fanns det mer än tiotusen böcker i hans hem. Många med anteckningar och noteringar i.

Ändå en så banal förklaring: Jag fick ingen barndom. Därför tänker jag inte bli vuxen!

Och med tiden blev denna amatörpsykologiska analys en etablerad sanning när det kom till mysteriet Michael Jackson.

Men om man tittar närmare på teckningen

av den lilla rädda pojken kan man se något annat. En konstruerad förklaringsmodell, en önskan om att bli accepterad: Titta, så här kan ni förklara mitt beteende! Jag är också människa!

Nästan som en bön. En besvärjelse.

Som om han redan visste vad han skulle anklagas för och ville be om förlåtelse.

Alla berättelser har en vändpunkt. Även berättelsen om Michael Jackson. Detta är vändpunkten.

I början av augusti 1993 skulle tandläkaren Evan Chandler dra ut en tand ur sin trettonårige son Jordys mun. Det blev början till slutet.

Under inverkan av lugnande medel började Jordy berätta om sina sexuella upplevelser med Michael Jackson.

Senare skulle det avslöjas att pappan redan långt tidigare hade anlitat en advokat i fallet.

Ett halvår senare, med fyra dagar kvar till jul, öppnade Michael Jackson sin bruna morgonrock och lät främlingarna inspektera hans penis.

Trots vissa likheter kunde man inte fastslå att detta var den penis som Jordy hade sett.

Men om världsstjärnan betalade 20 miljoner dollar lovade familjen Chandler att ta tillbaka anklagelserna.

– Aldrig i livet, svarade Jackson först.

Världen hade länge undrat över Michael Jacksons intresse för småpojkar. Nu fanns plötsligt uppgifter om hur världsstjärnan bjöd in barn till pyjamaspartyn. Barn som sedan sov i hans säng.

New York Post sammanfattade läget mycket tydligt i en rubrik på förstasidan: "Peter Pan or Pervert?".

Michael avslutade sin turné i förtid. Han slutade äta och rasade i vikt.

Efter ett besök hos vännen Elizabeth Taylor i London fördes Jackson till ett behandlingsshem för sitt missbruk av smärtstillande tabletter.

På kvällarna talade han i telefon med Lisa Marie Presley. De hade träffats genom en gemensam vän. Hon kände att hon kunde rädda honom.

– Om jag frågar om du vill gifta dig, sa Mi-

chael en kväll. Vad svarar du då?

Senare den hösten tog fästmon Presley och vännen Taylor tillsammans kontroll över situationen. Tre gånger i veckan träffades advokater hemma hos Taylor för att diskutera fallet. Gemensamt beslutade de sig för att nå en förlikning. Den offentliga orsaken var att Jackson inte skulle orka en rättegång. Tandläkaren och hans son, nu 22 miljoner dollar rikare, drog tillbaka sina anklagelser.

Därmed tvingades distriktsåklagaren Tom Sneddon lägga ned sitt fall mot Jackson.

Kapten Krok hade förlorat. Men han skulle återvända.

En opinionsundersökning i ett amerikanskt nyhetsprogram visade att 80 procent trodde på Jacksons oskuld.

Ändå var han skadad. En förskjutning i bilden. Peter Pan or Pervert.

Äktenskapet med Elvis dotter avfärdades i medierna som en bluff. I tidningarna kallades han allt oftare "Wacko Jacko". Det var ett öknamn som de engelska tabloiderna begåvat honom med under tiden på behandlingsshem.

Michael Jackson hatade det. Men mest av allt hatade han Tom Sneddon.

När Jackson kom ut med albumet "HIStory" fanns där en låt om Tom Sneddon. Där beskrevs åklagaren som en asocial hycklare och förmodad Ku Klux Klan-sympatisör.

Inte mindre än tjugo gånger sjöng Jackson frasen: Tom Sneddon är en kall man.

Låten avslutades med ett pistolskott.

Att Michael Jackson tröttnat på lögnen och orättvisa var plattans genomgående tema.

En annan som tröttnat var Lisa Marie Presley. Sjutton månader efter bröllopet lämnade paret in en ansökan om skilsmässa. Men det dröjde inte länge förrän Jackson var gift igen. Nu med Debbie Rowe, en sjuk-

sköterska som han träffat genom sin hudläkare. Bara några månader efter giftermålet födde Debbie Rowe parets första barn. En son. Ett år senare föddes nästa barn. En dotter.

Senare skulle Debbie Rowe hävda det som alla redan misstänkt: det var provrörsbarn. Michael var inte deras biologiska far.

Fram till skilsmässan bodde hon i ett annat hus än Jackson och de båda barnen.

När de sedan skildes fick Rowe ett mångmiljonbelopp mot att hon avsa- de sig vårdnaden om Prince Michael I och Paris Michael Katherine.

Då kände hon inte ens barnen.

Det är både väldigt enkelt och väldigt svårt.

Man kan summera eftervärldens bild av Michael Jackson i den enda fråga New York Post ställde den morgonen:

Peter Pan or Pervert?

Hur mycket vi än förenklar The King of Pop blir han aldrig enklare än så svår.

Vi kommer aldrig att förstå Michael Jackson. Men vad vore vi om vi inte försökte.

Sönderfallet alltmer påtagligt.

Musiken hade hamnat i periferin. Michael Jackson blev "Wacko Jacko".

När det gjordes reklam för Jacksons utannonserat storslagna comebackplatta "Invincible" (oövervinnlig) hade lustigkurrar ersatt titeln på affischerna med ordet "Invisible" (osynlig). En händelse som såg ut som en tanke. Plattan försvann oemärkt förbi.

Hellre skrev medierna om hans söndervittrande, plastikopererade ansikte.

Och bredvid medicinerhuset stod exhus-trun Lisa Marie Presley. På avstånd betraktade hon sönderfallet. Likheterna med hennes pappas sista år i livet var slående.

Lisa kunde minnas hur Michael en gång sagt: det kommer att sluta för mig som för din pappa.

Men först föll han. Handlöst föll han.

När det rapporterats att Jackson fått sitt tredje barn var det med en okänd surrogatmamma. Under en semesterresa till Berlin satt Michael Jackson inne på sitt hotellrum

och hörde skriken från fansen utanför. Som under sin barndom. Men nu gick han ut på balkongen för att möta dem. På armen bar han sin nyfödde son.

Från femte våning höll han sedan ut sin son över balkongräcket. För ett ögonblick trodde fansen att han skulle tappa sin bebis.

En tevedokumentär av den brittiske skandajournalisten Martin Bashir, en man som efteråt skulle koras till en av Storbritanniens mest hatade personer, näst efter Margaret Thatcher, försvarade sig Michael mot anklagelserna:

– Jag ville ju bara visa mitt barn.

Men det var ett annat uttalande i samma dokumentär som skulle skynda sönderfallet. Det är när Jackson på en direkt fråga erkände att han brukade låta unga pojkar sova i hans säng:

– Det mest älskvärda man kan göra är väl att dela säng med någon, eller hur?

I en annan sekvens av den två timmar långa dokumentären inifrån Neverland Ranch kunde man se en trettonårig pojke som överlevt cancer. Michael Jackson höll pojken i handen. Han hette Gavin Arvizo.

Det var novembervärme i Kalifornien när 73 poliser stormade Neverland Ranch. Utanför det gigantiska soluret av blommor stod polisbilarna parkerade. Tretton timmar tog razzian.

Historien hade upprepat sig. Än en gång var Jackson anklagad för sexuella övergrepp på en trettonåring. Nu hette han Gavin Arvizo. Men distriktsåklagaren hette fortfarande Tom Sneddon. Detta var Kapten Kroks återkomst. Och nu tänkte han inte misslyckas.

Den fem veckor långa rättegången inledes i januari 2005. Den skulle komma att bli en tragedi för alla inblandade.

Michael Jackson satt och sög på minttabletter medan flocken av för detta publicister, livvakter och assistenter sprang i skytteltrafik mellan åhörarbänken och vittnesbåset.

Tom Sneddon hade ingen enkel uppgift. Gavin Arvizos mamma visade sig vara en notorisk bedragare som använt pengar avsedda för sonens kemoterapi till att plastik-

operera sig. Vittnena saknade trovärdighet.

Även utanför rättsalen pågick cirkusen. Och besökarna fick se sin Elefantman. En dag dök Michael Jackson upp i pyjamas. En annan dag dansade han på taket till sin limousin.

Men inne i rättsalens vittnesbås höll den trettonårige Gavin Arvizo fast vid sin historia. Michael Jackson hade vid flera tillfällen bjudit honom på rödvin som han kallat "Jesus juice". Sedan hade popstjärnan smekt både pojken och sig själv i ett mörkt rum fullt av skyltdockor.

Distriktsåklagaren Tom Sneddon gned sina fräkniga händer mot varandra.

– Kan du visa oss vad du såg?

Pojken tvekade först. Han skämdes. Sedan förde han sin hand upp och ned. När han var klar tittade han ned på sina skor.

– Kan du visa det igen?

En välrenommerad rättspsykolog vid namn Stan Katz kallades in för att undersöka Jackson.

Denne fann att sångaren inte stämde in i profilen över männskor med pedofil läggning. Däremot ansåg Stan Katz att Michael Jackson framstod som en tioåring.

I maj kom domen. Michael Jackson friades på alla punkter. Han grät när domen lästes upp.

Han hade fyra år kvar att leva.

Peter Pan or Pervert?

Jag tänker åter på teckningen i texthäftet till albumet "Dangerous". Uppväxten som varit så svår att uppleva – plötsligt så enkel att sammanfatta.

En liten teckning av en pojke i ett hörn. Några ömkande ord.

Som en besvärjelse.

Döden kom till Los Angeles en torsdag.

Två dagar tidigare hade Michael Jackson repeterat med si-

na dansare inför den serie av konserter som skulle bli hans avsked från offentligheten.

Ären efter rättegången hade han knappt syns alls. Inte mer än på smygtagna bilder från shoppingcenter runt om i världen. Hand i hand med sina barn. Nästan alltid maskerad.

Till Neverland hade han aldrig återvänt. Skulderna uppgick till nästan fyra miljarder kronor.

Det var tjugo dagar kvar tills han skulle ge den första av de femtio avskedskonserter han planerat in i London under samlingsnamnet This is it.

Det var den 25 juni 2009.

En torsdag. Då slutade Michael Jacksons hjärta att slå. Strax efter lunchtid.

Handlöst hade han fallit.

Men dagarna efter hans död ville alla minnas vad man omtalade som den riktige Michael Jackson. Den käcke barnstjärnan i The Jackson Five. Den ångande hitmaskinen som upphävde tyngdlagen.

Ingen ville minnas utomjordingen. Den som han ändå valt att bli.

Världen hade först stannat. Under torsdagen hade somliga internetsidor brakat samman av trycket. Resenärer på flygplatser världen över, från Miami till Moskva, samlades framför teve-monitorernas direktsändningar.

Sedan hade världen fortsatt.

Under hela sin livstid hade Joseph Merrick aldrig kallats annat än Elefantmannen. Alla hade stirrat men ingen hade sett honom. När det nittio år efter hans död producerades en film om hans liv råkade man av misstag döpa honom till John istället för Joseph. Det var kanske inte så noga.

Elefantmannen dog i april 1890. Han blev tjugosex år gammal.

Orsaken till hans död var egendomlig. Han visste att han inte kunde sova liggande i en säng som andra.

Nacken skulle inte orka bära hans tunga huvud. Ändå blev det hans död en natt i april, att han lagt sig ned i sängen och somnat.

Som om han imiterade en människa.

Ronnie Sandahl

*"Every day create
your history;
every path
you take
you're leaving
your legacy"*

- HIStory

WTF

MICHAEL JACKSON

*Have you seen
my childhood?
I'm searching
for the world that
I come from*

— CHILDHOOD

1958–1967

■ Det finns kinesiska gymnaster som från tidig ålder underkastas daglig, hård och plågsam träning för att i tonåren plocka hem medaljer och bli framgångssymboler för en diktatur och förhoppningsvis skaffa sig ett drägligare liv åt sig själva och sina familjer.

Det finns länder som Kina och det finns pappor som Joseph Jackson.

Han hade en dröm. Han hade inte lyckats förverkliga den. Han var fast besluten att förverkliga den genom sina barn.

Michael Jackson sattes i dressyr så fort han kunde gå. Han var fem år när han första gången uppträdde inför publik. Han framförde "Climb every mountain" och rörde sin daghemsfröken till tårar. Det hade kostat tårar också.

Joe Jackson underkastade sina barn timmar av repetitioner varje dag. Om Michael och hans bröder inte presterade 100 procent, om de missade ett danssteg eller glömde en textrad, fick de stryk.

Jackson 5 uppträdde i veckorna regelbundet på klubben Mr Lucky's i hemstaden Gary, Indiana, och deltog och vann på helgerna talangtävlingar i Chicago, New York och Philadelphia. Michael var gruppens frontman och huvudsångare.

Han var också nio år gammal.

**Tore S
Börjesson**

*Om Jacksons liv
1958–2009*

Foto: IBL BILDBYRÅ, REUTERS

*In my deepest
despair;
will you still
care? Will you
be there?*

— WILL YOU BE THERE

1968–1969

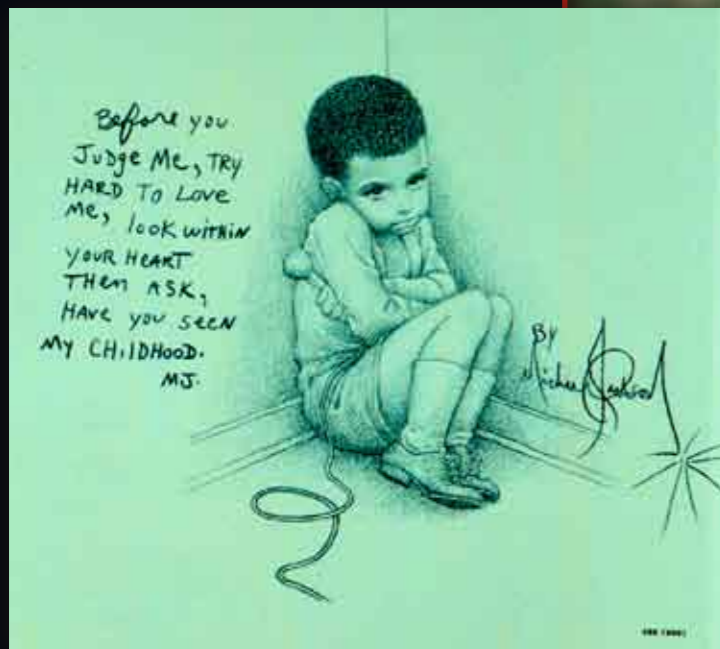
■ Barnstjärnor dyker upp med jämna mellanrum, ja, men Michael Jackson var inte en av dem. Han var inte bara en gullig gosse som sjöng en lättynnad slagdänga – han var en färdig artist av världsklass med en röst som kunde levandegöra de stora känslorna och mäta sig med vem som helst utom Marvin Gaye och Aretha Franklin.

Att han redan då dansade bättre än kungen och drottningen av soul är bortom tvivel.

"I want you back" kan än i dag fylla ett dansgolv och höja stämningen på vilken fest som helst. Den är perfekt. En av de bästa poplåtarna, all time.

Öppningen med pekfingret som rusar ut efter pianotangenterna, rytmgitarrarna som faller in tillsammans med ett lika fett som funkigt riff unisont spelat på bas och piano, en annan gitarr som plockar ut melodin... Redan där, efter 19 sekunder, VET man att det är en monsterhit. Då kommer trummorna och Michael Jackson in – hela huset dansar i extas.

Michael Jackson hade säkrat sig en plats i pophistorien – och han var 11 år.

1970-1971

■ "I want you back" var inte en slump. Den följdes av en ny USA-etta, "ABC", och en ny, "The love you save", och en ny, "I'll be there" ... Michael var 12 och hade nått större framgångar än de flesta popstjärnor gör under ett helt liv. Men det som är tak för andra stjärnor – och tittar ni upp i natthimlen vet ni höjden på det taket – var källarvåning för honom.

I'm tired of thinkin' of what my life's supposed to be

– WORKING DAY AND NIGHT

Foto: CAMERA PRESS/BULLS, ALL OVER PRESS, AP, REUTERS, PETER MAZEL/SUNSHINE, GENTLELOOK/SUNSHINE, AP ROLLING STONE

*Let our spirits
never die,
in my heart I feel
you are all my
brothers*

– HEAL THE WORLD

1971–1974

■ Det ligger inbyggt i amerikansk kultur att man aldrig blir nog framgångsrik. Michael var dessutom särskild.

De flesta kan rikta blicken mot mål som redan uppnåtts av andra och sträva efter att nån gång i vuxen ålder överträffa dem. Michael kunde bara titta sig i spegeln och gång på gång försöka överträffa sig själv.

I princip var det så från barnsben. Senare skulle det bli det i bokstavig mening... Det säger en del att monsterhits som "Mama's pearl" (1971), "Never can say goodbye" (1971) och "Dancing machine" (1974) bleknar vid en jämförelse med tidigare hitlåtar som "I want you back" (1969) och "ABC" (1970)...

Jackson 5 var en fantastisk grupp men hur begåvade hans bröder än var stod det skrivet i stjärnorna att Michael en dag skulle bryta sig loss och gå solo. Han behövde inte sina bröder, men de behövde honom.

Till "Dancing machine" uppfann förresten MJ dansen "The Robot" och slog än en gång världen med häpnad.

Michael Jackson uttryckte sin musik i en dans som fick – och får – alla andra artister att framstå som stelopererade elefanter.

The Moonwalk väntade runt hörnet...

Foto: REUTERS, IBL BILDBYRÅ

*But someone
picked you from
the bunch
one glance was
all it took*

- I WANT YOU BACK

1975-1978

■ Parallellt med åtagandena i Jackson 5 startade Michael så tidigt som 1972 en solokarriär med hitsinglar som "Got to be there" (1971), "Ben" (1972) och "Rockin' Robin" (1972). Med åren stod det klart att han var både konstnärligt och kommersiellt större på egna ben än som frontfigur framför sina bröder.

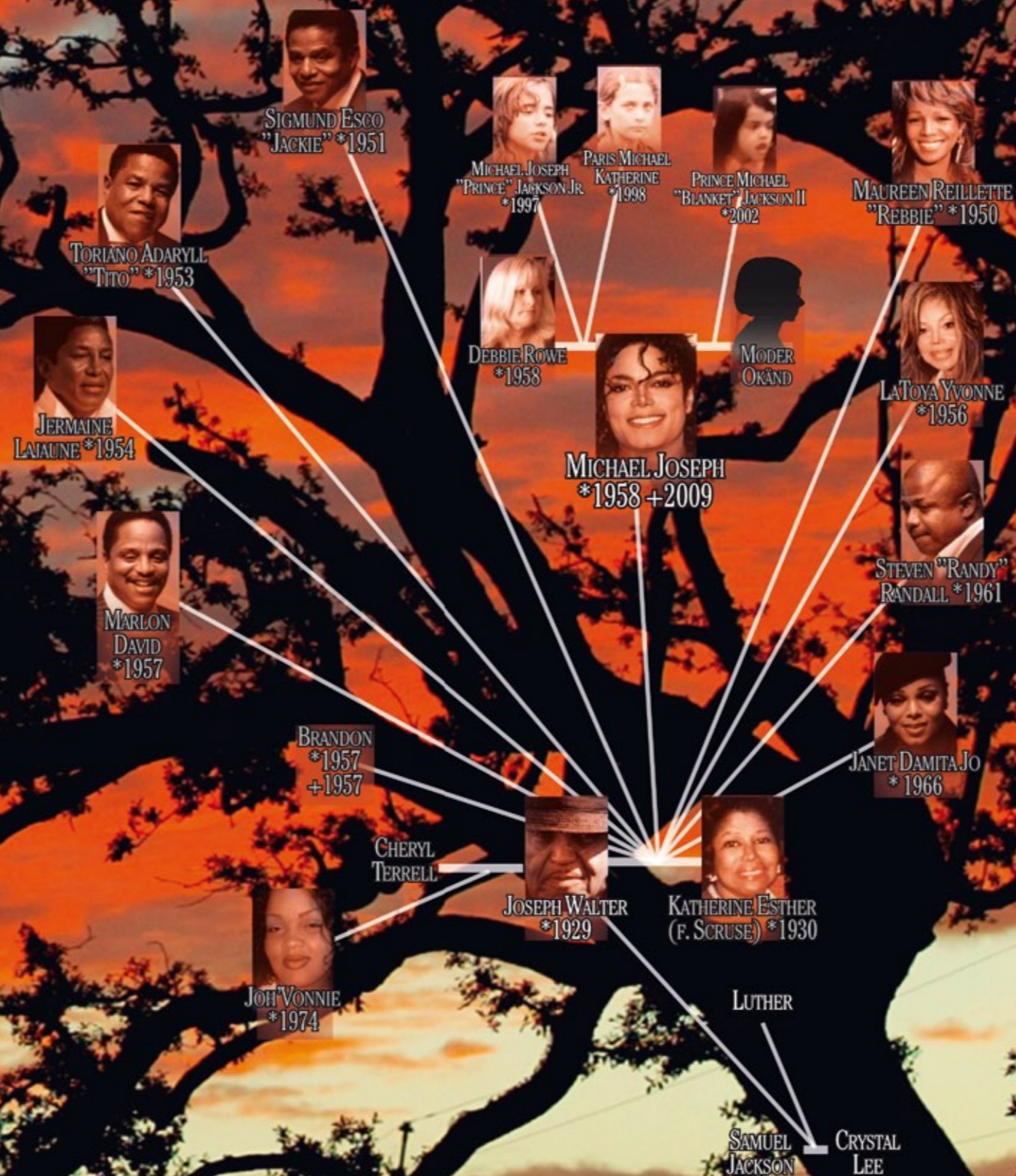
1978 medverkade MJ i musikalerna "The Wiz" och musikalisk arrangör var Quincy Jones. Det blev ett avgörande möte för dem båda, partnerskap ingicks och Quincy förband sig att producera MJ:s soloplatå "Off the wall" (1979), som blev en megasuccé - 20 miljoner sålda exemplar hittills. "Don't stop til you get enough" öppnar albumet och slår upp dörren och in kliver en ny Michael Jackson. Barnet är dött. Här är den unga mannen som ska erövra planeten. Kåt. Kaxig. Kanonsnygg. The King of Pop.

Foto: AP, ALL OVER PRESS

We've
got more
problems
than we'll
ever need

– Why you wanna trip on me

FÖRÄLDRARNA

JOSEPH "Joe" Jackson, 80, skapade Jackson 5 och det skulle man applådera om man inte visste hur han gjorde det, genom rätt skäll och regelbunden misshandel. Michael talade ut om vidrigheterna och berättade att han i barndomen, bokstavligen talat, kunde "spy" bara av att se sin pappa.

KATHERINE Esther Scruse, 79, gifte sig med Joe 1949. I början av Jackson 5's karriär var hon bandets kläddesigner. Hon gav 1990 ut en självbiografi, "My family", där hon avslöjade att hennes man vid varit otrogen genom åren och även hade ett utomäktenskapligt barn.

SYSKONEN

REBBIE, 59, är den äldsta i syskonskaran och stod länge vid sidan av ramp-ljuset, men 1984, i kölvattnet på megasuccén med "Thriller" skrev Michael singelhiten "Centipede" åt henne. Albumet med samma namn sålde guld.

JACKIE, 58, gavs egentligen förmannen Sigmund Escos men fick smeknamnet Jackie av släktingar. Hade från början tänkt sig att bli professionell basebollspelare men sen tog Jackson 5 över.

TITO, 55, började lira på pappa Joes gitarr i smyg när denne var på jobbet. En dag kom Joe hem och såg att en sträng gått av och tänkte, hej, grabben litar gura, jag kanske skulle sätta ihop en grupp. Jackson Brothers bildades 1964 med Tito, Jackie och Germaine. 1966 tillkom Michael och Marlon.

JERMAINE, 54, är den av bröderna som klarat sig bäst på egen hand som artist. Nominerades till en Grammy för sitt album "Let's get serious" (1980) och radade upp en lång rad hits under 1970- och 1980-talet.

MARLON, 52, kom in i Jackson 5 som slagverkare men hängde löst i början eftersom han var en klart sämre sångare och dansare än Michael och hade svårt att över huvud taget hålla ton. De första tre åren tilläts han inte sjunga, men med tiden kom han att uppskattas av fansen som en skicklig dansare.

RANDY, 47, är yngst av bröderna och kom med i Jackson 5 först när de 1976 lämnat Motown och bytt namn till The Jacksons. Då... skrev han tillsammans med Michael gruppens största hit under åren på Epic, den fullständigt grymma "Shake your body (down to the ground)". Randy var 16 bast då.

LA TOYA, 53, har haft en blygsam musikalisk karriär men lyckats bättre på annat håll. 1989 vek hon ut sig i Playboy och – numret sålde 8 miljoner exemplar, ett försäljningsrekord som står sig än. Hon vek ut sig igen 1991 och gjorde en Playboy-video 1994. Men det tvingades hon till av sin man Jack Gordon som regelbundet misshandlade henne.

JANET, 43, är det klart mest framgångsrika av syskonen efter Michael. På 90-talet signerade hon två kontrakt i rad som satte rekord och gjorde henne till en av de högst betalda artisterna i världen. Hon har sålt över 100 miljoner album och branschorganet Billboard rankar henne som en av de tio bäst säljande popartisterna genom tiderna.

JOH VONNIE, 35. Under 70-talets första hälft hade pappa Joe en älskarinna – Cheryl som i augusti 1974 födde Michaels halvsyster.

BARNEN

När Debbie Rowe blev gravid med Michael Joseph Jackson Jr – mest känd som **PRINCE** – var hon och Michael fortfarande ogifta men MJ:s mamma, hängiven medlem i Jehovas Vittnen, sa, nej, det här går inte för sig, med följden att Michael Jackson och Debbie gifte sig, men äktenskapet skulle hålla mindre än två år. Prince är i dag 12 år.

PARIS, 11, var uppenbarligen ett efterlängtat barn, Michael har själv berättat hur han direkt efter förtlossningen klippte av navelsträngen och tog med sig den nyfödda i nedblodat tillstånd och i hastigheten fick med sig moderkakan... Efter skilsmässan 1999 fick Michael ensam vårdnad om Paris och Prince.

Prince Michael Jackson II – känd som **BLANKET** – är 7 år gammal och hans mammas identitet är okänd. Men Michael har sagt att han är den biologiska pappan, surrogatmammans blev befruktad med hans sperma genom insemination. Det var Blanket som Michael dinglade med över balkongracket fyra våningar upp på ett hotell i Berlin – ännu en skandal.

KVINNORNA

LISA MARIE PRESLEY, 41, träffade Michael första gången när hon var 7 år gammal och såg honom uppträda. De gifte sig 26 maj 1994. Michael hade friat på telefon. Lisa Marie har sagt att hon delvis drogs till honom för att hon kände att hon kunde "rädda" honom. MJ var vid det här laget beroende av droger, anklagad för sexuella övergrepp och psykiskt svag.

DEBBIE ROWE, 50, träffade Michael i sin yrkesroll, hon är en sjuksköterska med hudsjukdomar som specialitet, och han led av vitiligo, en sjukdom som yttar sig i bortfall av pigmentering i huden. De var gifta i ett och ett halvt år och efter skilsmässan gav hon vårdnaden till Michael i utbyte mot 63 miljoner kronor.

OKÄNDA MAMMAN – till Blanket – är just okänd. Enligt Michael själv är hon en ren surrogatmamma och befruktades genom att insemineras med hans spermier.

*Ain't no
mountain that
I can't climb...
All is going
my way*

– LEAVE ME ALONE

1979–1982

■ "Off the wall" (1979) var en megasuccé men Michael Jackson var inte nöjd, vadå, en ynka Grammy?

Fast besluten att slå världen med häpnad gick han in i studion med producenten Quincy Jones och kom 1982 ut med "Thriller" i handen – och slog världen med häpnad.

"Thriller" suddade ut alla gränser. Det var inte svart musik. Det var inte vit musik. Det var Michael Jackson.

Han plockade in heavy metal-virtuosen Eddie Van Halen på "Beat it" – ingen hade ens tänkt en sådan tanke tidigare – resultat: låten förärades ett av pophistoriens bästa gitarsolon.

Bara basgången på "Billie Jean" hade ägnats två veckor av minutiöst arbete. Titelspåret släpptes som singel och ackompanjerades av en 13 minuter lång och banbrytande video. Den regisserades av långfilmsregissören John Landis och innehöll alla special-effekter världen kände till – och några den inte kände till.

"Thriller" är världens bäst säljande album genom tiderna, 100 miljoner exemplar.

Foto: MPTV/COLOURPRESS.COM

I'll be the freak you can taunt – and I don't care what you say

— DIRTY DIANA

*Well they say the
sky's the limit
and to me that's
really true*

-BAD

*Gonna live each
day and hour like
for me there's
no tomorrow*

– SPEED DEMON

1983–

■ Michael Jackson var så makalöst stor att han blev sin egen måttstock och ställde språket på ända. Det vore en lögn att påstå att han själv eller hans skivbolag grät sig till söms över försäljningssiffrorna för albumet "Bad" (1987) men de var ju faktiskt sämre än dem för "Thriller" (1982).

Ja, visst stämmer det att MJ hämtade i och för sig osannolika sju amerikanska hitsinglar från "Bad" av vilka fem intog förstaplatsen. Men, nej, det var ju inte att jämföra med "Thriller" – och så där lät under resten av MJ:s liv.

"Bad" – 30 miljoner exemplar – "Dangerous" (1991) – 32 miljoner exemplar – var relativa misslyckanden.

Är det inte fantastiskt?

Michael Jacksons misslyckanden överträffade alla andras succéer och överträffade dem flera gånger om.

You have to show them that you're really not scared, you're playin' with your life

- BEAT IT

-1989

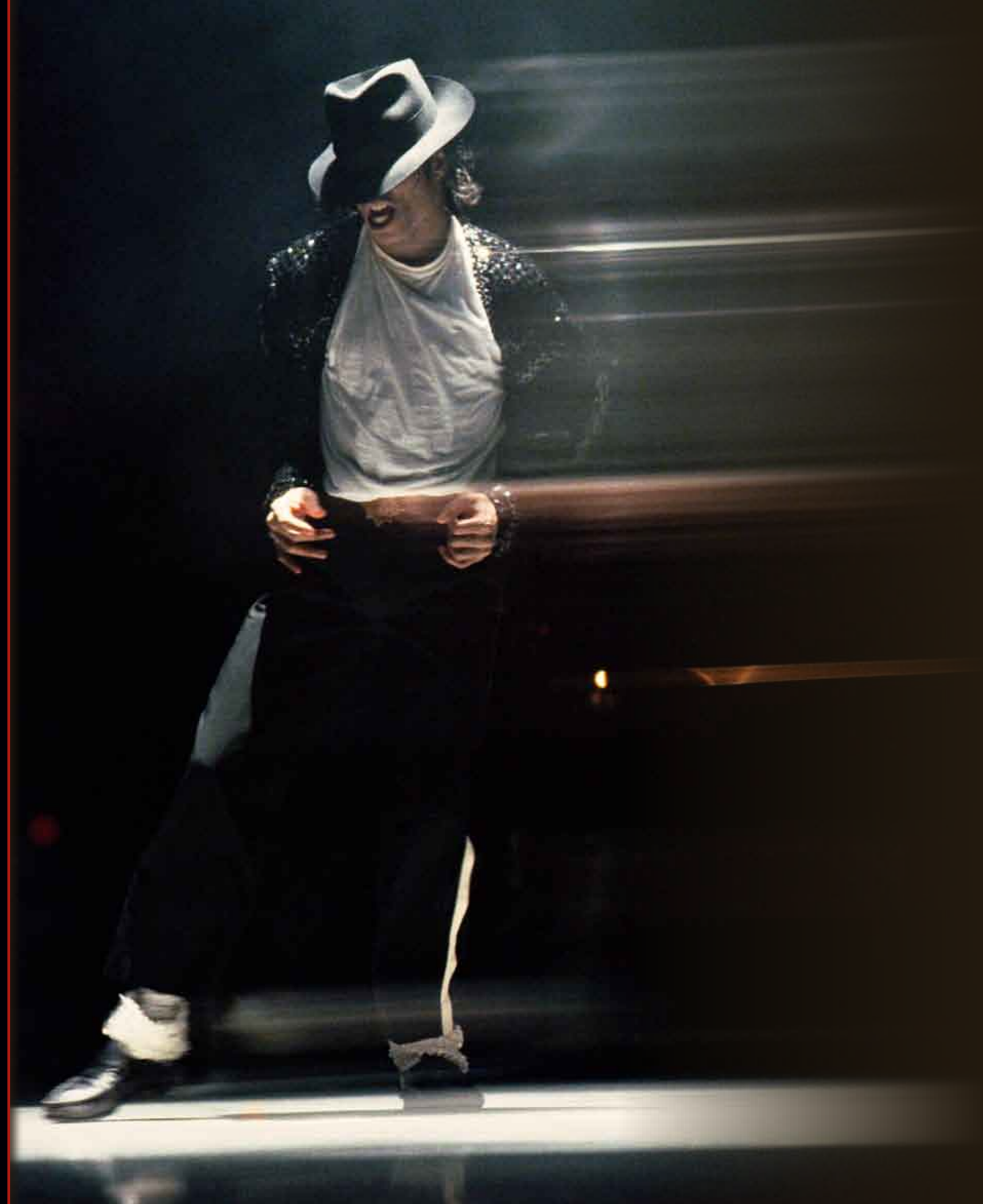
■ På tal om helt galet var det under åren runt "Bad" som världen började fråga sig om Michael Jackson inte bara var en stjärna, utan ett UFO också. Han sas sova i en syrgaskammare, de plastikkirurgiska ingreppen eskalerade, bäste polaren, Bubbles, var en schimpans, och enligt Michael gick han på toaletten själv och städade sitt eget rum...

Det var nu Michael Jackson fick smeknamnet "Wacko Jacko".

Strömmen av negativa nyheter tog aldrig slut, han sas lida av både anorexia nervosa och dysmorfofobi (inbillad fulhet).

Men han slog tillbaka – på scen. Turnén i kölvattnet på "Bad" sågs av 4,4 miljoner människor och Jackson drog in en dryg miljard kronor och han tänkte: Nu har jag råd och rätt att unna mig nåt – och köpte sig Neverland, den perfekta mixen mellan Grönan och Skansen belägen på en 11 kvadratkilometer stor yta i Santa Ynez, Kalifornien. Pris: 133 miljoner kronor.

Som sagt, han var sin egen måttstock och han tjänade allt på sin sång och dans. Makalöst.

2003: MJ kramar om The Godfather of Soul, James Brown, och ger honom en pris för hans insatser för svart populärkultur. 2002: Jackson och Elizabeth Taylor anländer till Liza Minnellis och David Gest's bröllop i New York. 1984: Michael med famnen full av Grammy. 1999: Tillsammans med Nelson Mandela på Kora All Music Awards i Johannesburg. 1991: Med Madonna på Oscarsgalan. 1996: MJ tar emot en World Music Award.

'Cause were the party people night and day; livin' crazy thats the only way

-OFF THE WALL

*Scream out to the
world, I know
I am someone –
and let the truth
unfurl, no one can
hurt you now*

– WANNA BE STARTIN' SOMETHIN'

1991

■ Här är brytpunkten: "Dangerous" (1991). Det sista styrkebeviset från Michael Jackson, sen hade han i allt väsentligt sagt sitt som The King of Pop. Han lyckades i "Black or white" förena ett riff snott från Rolling Stones (det används både på "Soul survivor" och "It must be hell" om nån undrar) med sin varumärkta, dansanta, funkiga pop och en fantastisk video. Slash gästade och gav rock 'n' roll-kredd åt albumet och musikaliskt var det kanske inte det bästa MJ gjort, men definitivt ambitiöst och hungrigt och övermodernt för sin tid.

*As he came into
the window it
was the sound of
a crescendo*

— SMOOTH CRIMINAL

1986–2009

■ Man kan möjligen beskylla media och många andra runt Jackson, inte minst tidigare anställda på Neverland, för att parasitera på The King of Pop av ekonomiska skäl utan att ta hänsyn till människan bakom. Men det är också sant att han inte spelade sina kort vidare väl. Här är ett exempel:

Var det verkligen nödvändigt att dingla den där bisen över balkongräcket på hotellet i Berlin?

Hur tänkte han?

Wow, ja, nu har jag det, det här kommer att öka min popularitet!

Också annat som bidrog till att en stor del av allmänheten såg på MJ som ett UFO hade han och hans pr-folk antagligen själva orsakat.

Till exempel ska det från början ha varit de som spridit ryktet om att han sov i syrgaskammare, samt att han försökt köpa Elefantmannens skellett för åtta miljoner kronor. Visst fick Jackson publicitet, men också smeknamnet Wacko Jacko. Han fick dålig publicitet och snöbollen var i rullning...

2003-2005

■ Det finns årtal som konkurrerar men början till slutet för Michael Jackson var sannolikt 2003. Han anklagas för sexuella övergrepp på Gavin Arvizo. Rättegången blir lång, segdragen, full av motsägelsefulla vittnesmål och många av dem ifrågasattes eftersom historierna aldrig hade anmälts till polisen – de hade sålts till skvallerpresse för stora summor. Jackson frikändes 2005 men var en märkt man.

They really want to use me... and then falsely accuse me ...

- THIS TIME AROUND

Santa Barbara County Sheriff's Dept.

11/20/2003

Photo Image of:

NAME: JACKSON, MICHAEL

RAC:	B	SEX:	M
DOB:	8/29/1958	AGE:	45
HGT:	511	WGT:	120
BLD:		CMP:	
HAI:	BLK	EYE:	BRO

MKS:
BOOKING #: 621785

And mother always told me be careful of who you love

- BILLIE JEAN

1994-1999

Michael Jackson och kvinnorna – det var ingen rolig historia. Till att börja med för att folk trodde att han hade sina sanna böjelser nån annanstans, där de definitivt inte borde vara. I logik med det avfärdades hans äktenskap med Lisa Marie Presley som en genomskinlig pr-kupp för att sudda bort stämpeln som pedofil. Jackson hade strax dessförinnan anklagats för sexuella övergrepp på den 13-årige pojken Jordy Chandler.

Det civilrättsliga målet lades ner sen Jackson hade nått en ekonomisk uppgörelse med pojkens familj, brottmålet lades ner i brist på bevis, men MJ var brännmärkt och i högre grad än aldrig förr sedd som Wacko Jacko. Anklagelserna tog hårt på honom och det var i denna veva han blev beroende av smärtstillande och lugnande mediciner.

Men även bortsett från det är det nog ingen överdrift att påstå att hans och Lisa Maries relation knappast levde upp till vad de flesta av oss definierar som en kärleksförbindelse mellan en vuxen man och kvinna. Det var inget annat än absurd när Lisa Marie i ett offentligt uttalande gick ut och sa, som vore det ett stort och avgörande politiskt tillkännagivande, att hon och Michael minsann hade sex.

Jaha? Och? Om de inte hade haft sex, okej, då hade man kunnat förstå det, ett äktenskap mellan Elvis dotter och The King of Pop, som levdes i celibat. Det hade varit nåt att skriva om. Men här hade vi i stället en situation där frun i ett offentligt uttalande kände sig tvingad att gå i god för att hennes man kunde göra DET. Det måste vara unikt i världshistorien.

Äktenskapet varade i mindre än två år och det höll inte längre med nästa kvinna, Debbie Rowe. Också den relationen ifrågasattes, här för att Debbie misstänktes vara inte stort mer än livmodern där barnen Prince och Paris skulle bli till.

Vem vet.

Men om inte annat var det ett mått på hur isolerad Jackson var, att när han gifte sig för andra gången var det med sjuksköterskan som jobbade på den klinik där han, beroende på vad man vill tro på, behandlade honom för hans hudsjukdom, vitiligo, eller hjälpte honom att bleka huden. Bara en sak är säker: det var ensamt på toppen.

Foto: REUTERS, AP, SCANPIX

*We are all a part of
God's great big
family; And the
truth, you know,
Love is all we need*

— WE ARE THE WORLD

1997–2002

■ Prince, Paris och Blanket – en sak är säker, deras materiella trygghet är säkrad, men hur väl tillgodosedda kommer deras känslomässiga behov att bli med en pappa som är död och en biologisk mamma som är borta ur bilden? Enligt ett efterlämnat testamente ville Jackson att hans mamma, Katherine, skulle få vårdnaden, och i fall hon skulle dö, att vårdnaden gick till Diana Ross, hon som var vid Michaels sida så tidigt (brödernas debutalbum från 1969 heter: "Diana Ross presents The Jackson 5").

Katherine är 79 och Diana är 65 och i Dianas fall vet man ju inte ens om hon vill ta på sig moderskapet, om situationen skulle uppstå.

Nästa fråga är hur lång skugga det kommer kasta över dessa barns liv, att ha haft Michael Jackson till far.

Kommer de jagas genom livet av paparazzis?

Kommer de att i varje konversation, dag ut och dag in, är in och är ut, få frågan: Hur var han, egentligen?

Kommer de, med andra ord, bli lika isolerade i sin berömmelse, som deras far var i sin? Kommer de att förlora sin barndom precis som deras far, till priset av bräddjup smärta, hade förlorat sin?

Foto: ELIOT PRESS, ALL OVER PRESS

2009

■ Jacksons död orsakade en aldrig tidigare sedd mix av sörjande och firande. I Dundas Square i Toronto, för att ta ett exempel, samlades tusentals fans och dansade danser förknippade med MJ och sjöng hans låtar. Rena karnevalen. På andra håll rapporterades det om att upp till 12 människor hade tagit sina liv i sorgen över The King of Pops bortgång. En hel värld var berörd.

You close your eyes and hope that this is just imagination

—THRILLER

Foto: AP

2009

■ Hur stor var han? Det här kan kanske ge en aning: Pritham Lama, 23, från Katmandu, Nepal, uttalade sig för brittiska BBC efter dödsbeskedet och sa: "Min pappa, Panna Lama, lärde mig alla Michaels danssteg. Hela min familj, och vi är 15 stycken, har moonwalk som den stora favoriten. Nu ska vi göra en moonwalk tillsammans i Michael Jacksons äminnelse." **Tore S Börjesson**

A rather nation, fulfill the truth; the final message, we're bring to you

- ANOTHER PART OF ME

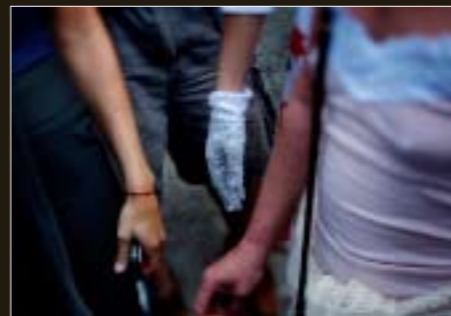

New York, 1997

Foto: GETTY IMAGES

Los Angeles, 2009

Foto: MAGNUS WENNMAN

*Beat me, hate me – You can never break me
Will me, thrill me – You can never kill me
– They don't care about us*

Got to be there

MOTOWN/1972

Michael Jackson var bara 13 år gammal när han spelade in sin solo-debut. Det märks. Det brådmogna underbarnet lyckas inte riktigt göra några trovärdiga coverversioner av vuxna soul- och popklassiker som Bill

Ben

MOTOWN/1980

Titelspåret, som bokstavigt talat handlar om en rätta, blev skivans största hit och soloartisten Jacksons första amerikanska listetta. Annars har den snabba uppföljaren precis samma problem som debutskivan. Det

Music and me

MOTOWN/1973

Tredje albumet består till stor del av sentimentala och överdrivet innerliga ballader. Inget på skivan platsar på nån av Jacksons "greatest hits"-samlingar, även om han gör en magnifik cover på Jackie Wilsons

Forever, Michael

MOTOWN/1975

De två inledande spåren, "We're almost there" och "Take me back", är bland det bästa och starkaste som Jackson nånsin gjort. Låtarna är producerade av Brian Holland från Holland-Dozier-Holland. Båda två är en

Off the wall

MOTOWN/1979

Skillnaden mellan Michael Jacksons första fyra soloalbum och hans stora genombrott, bästsäljaren "Off the wall", går knappt att mäta. Utvecklingen är lika häpnadsväckande och snabb som Han Solos rymd-

Thriller

MOTOWN/1982

Michael Jackson och Quincy Jones lade ner enormt mycket tid för att hitta, skriva och arrangera skivans nio låtar. Vartenda spår skulle kunna släppas som singel. De mixade bland annat om "Billie Jean"

Bad

MOTOWN/1987

Det är omöjligt att överträffa succén efter "Thriller". Jackson försökte inte ens. "Bad" kanske inte har lika hisnande höjdpunkter som sin föregångare, men Jackson kompenserar genom att presentera... mer.

Dangerous

MOTOWN/1991

90-talet skulle inte bli Jacksons decennium. Nännstans här tappar Michael popmusikens gula ledartröja. Samtidigt, eller strax efter, börjar samtida artister och grupper med bättre koll och yngre energi att

HIStory

MOTOWN/1995

Första cd:n, "HIStory begins", är en samling med några av Jacksons största låtar som soloartist, från "Off the wall" och framåt. Andra cd:n, "HIStory continues" innehåller de första låtarna som Jackson skrev efter

Invincible

MOTOWN/2001

Slutet. Michael Jackson hade inte släppt ett nytt, ensamt studioalbum på tio år. Och den stora comebacken slutade med en briljant hitsingel, "You rock my world", och inte så mycket mer. Här blir det tyd-

Withers "Ain't no sunshine" och Carole Kings "You've got a friend". Debutskivans höjdpunkt heter "Love is here and now you're gone" och är skriven av Motowns främsta låtskrivartrio, Holland-Dozier-Holland. Inspelningen kan mäta sig med det bästa av både Jackson 5 och Diana Ross.

saknas en ordentlig tanke bakom låtmaterialet. Jackson verkar sjunga det som slängs över honom. Och han är alldeles för ung för att klara av låtar som tidigare spelats in av vokalgruppen The Stylistics eller Smokey Robinson. Mestadels är det 70-talets motsvarighet till "Hits for kids".

"Doggin' around". Men redan här visar Michael Jackson upp en av sina främsta talanger. Han glider, till synes utan nån ansträngning alls, rakt igenom olika genrer. Förflyttningen mellan folk, pop och soul känns lika tyngdlös som en moonwalk.

perfekt blandning av Barry Whites symfoniska 70-talssoul och Four Tops singlar från 60-talet. Det finns fler såna exempel ("Just a little bit of you"). Men eftersom musiken hellre inspirerades av Motowns svunna glansdagar än den växande discorörelsen blev den en parentes i Jacksons karriär.

skepp i "Stjärnomas krig". Tillsammans med producenten Quincy Jones skapar Jackson ett dramatiskt och actionladdat sound som fortfarande känns modernt och nyskapande. Varken discomusiken eller Michael Jacksons liv skulle nånsin bli sig likt igen.

över 90 gånger innan de var nöjda. Men så är också "Thriller" tidernas mest sålda album. Helheten är dock ojämnare än sitt rykte. Mästerverk som "Beat it" varvas med betydligt svagare spår. Som den lökiga Paul McCartney-duetten "The girl is mine".

Av allt. Råare funk. Hårdare rock. Kletigare ballader. Tyngre beats. Den kyliga produktionen har inte åldrads särskilt väl. Men singlar som "Dirty Diana" och "Another part of me" går inte att ignorera. Och den smattrande basgången i "Smooth criminal" är nästan däruppe med "Billie Jean".

springa ifrån honom. Med det inte sagt att "Dangerous" saknar stora låtar. "Remember the time", "Give in to me" och "Jam" är några av dem. Och om skivan hade redigerats ner till nio låtar hade den haft samma status isom "Bad" i dag.

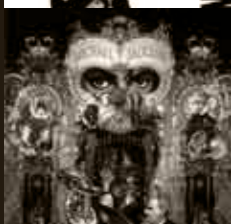
att han anklagats för att ha utnyttjat barn sexuellt. Texterna glöder av paranoia och musikens kreativitet behöver syrgas och dropp och spa-behandling. Singlarna "They don't care about us" och balladen "You are not alone" är dock två exceptionella undantag.

ligt att Michael Jackson har tappat greppet om den popvärld som han både skapade och dominerade på 80-talet. Det sägs också att han rata-de flera utmärkta låtar som ett år senare hamnade på Justin Timberlakes solodebut, "Justified". Justins solokarriär tändes och Jacksons var över.

Betyg: Markus Larsson

MICHAEL JACKSON

Do you remember how it all began? It just seemed like heaven; so why did it end?

- REMEMBER THE TIME

MICHAEL JACKSON
- EN MINNESTIDNING OM THE KING OF POP

AFTONBLADET
Redaktör
Johan Larsson
johan.larsson@aftonbladet.se

Redigering och layout: **Gunnar Helsing och Johan Larsson**
Reportrar: **Tore S Börjesson, Markus Larsson och Ronnie Sandahl**
Bildredaktörer: **Anne Kindahl, Mats Strand och Thomas Sundgren**
Foto: **Magnus Wennman, AP, Reuters, All Over Press**
Chefredaktör och ansvarig utgivare: **Jan Helin**
Featurechef: **Sofia Wadensjö Karén**

Adress
Aftonbladet
105 18 STOCKHOLM
Telefon
08-725 20 00
Tryck
Sörmlands Grafiska

68 sidor!

KARRIÄREN • FAMILJEN • GENOMBROTTET • MEGASTJÄRNAN
JACKSONS LIV I BILDER • BEGRAVNINGEN • FANSENS HYLLNING

KING OF POP

1958 - 2009

AFTONBLADET

50 öre normalt / 1 krona rymd / Aftonbladets veckoblad

7 388166 532937

ISSN 1651-2643